

Op de grote, schuine zijdes van het dak van Aeres Praktijkcentrum Dronten komen zonnepanelen en het overige deel van het dak wordt gebruikt als moerasdak.

Foto Jessica van de Kant

Kennisuitwisseling kan bijna van start

De Weidestal van Aeres Praktijkcentrum Dronten is bijna klaar. Vanaf april kunnen studenten en melkveehouders kennismaken met een nieuw stalsysteem, het weiden van de koeien volgens het *pure grazing*-idee en de nieuwste technieken op het gebied van melkwinning.

ACHTERGROND

DOOR JESSICA VAN DE KANT

De nieuwe duurzame stal van Aeres Praktijkcentrum Dronten voldoet vooral aan de eisen van het onderwijs. “Kennis, vaardigheden en ondernemerschap komen hier samen in een uniek didactisch concept: *learning by doing*”, aldus innovatiemanager Katrien van den Brink.

Het plan bestond uit drie delen: de bouw van een stal (de Weidestal), het uitbreiden van de huidige stal (Flevolandstal) met daarin een melkrobot, en het maken van units om voerproeven te kunnen doen. Beide stallen zijn verbonden aan het Dairy Triangle-concept, een samenwerkingsverband van VIC Zegveld, KTC De Marke en Aeres Praktijkcentrum Dronten.

Het praktijkleren zal op verschillende niveaus worden aangeboden: van versterken van vakmanschap en management op mbo+-niveau tot experimenterend en ondernemend leren op hbo-niveau.

Studenten krijgen de ruimte om te experimenteren en toegepast onderzoek te doen en te werken

aan een duurzame veehouderij in 2023. Experimenten en onderzoeken kunnen vanuit het bedrijfsleven worden aangereikt, maar ook vanuit studenten zelf.

In de Weidestal, die in april in gebruik wordt genomen, worden diverse concepten bijeengebracht tot één geheel. Dit maakt de stal innovatief. Daarbij ligt de focus op maximale weidegang, op sluiten van kringlopen, op energie- en waterneutraal en antibiotica-vrij. De innovatieve aspecten zijn de feedwall, het moerasdak, zonnepanelen, de vrijloopstal en de vorm en materialen van de stal.

Op de grote, schuine zijdes van het dak komen zonnepanelen en het overige deel van het dak wordt gebruikt als moerasdak. Op deze manier kan energiezuinig worden geproduceerd. Via het moerasdak kan erfafspoelwa-

ter worden gezuiverd. In de winter nemen de koeien het voer op via de feedwall. Dat systeem komt uit Scandinavië en is een soort lange voertrog waaruit de dieren kunnen vreten. Dit bespaart staloppervlak omdat voerpaden niet nodig zijn. Ook is het aanschrijven van voer verleden tijd.

De dieren worden geweid volgens het *pure grazing*-idee, wat betekent dat de dieren zeer efficiënt met het grasrantsoen moeten kunnen omgaan om melk te produceren. *Pure grazing* houdt in dat de dieren zo veel mogelijk worden geweid en op een grasrantsoen leven. Het praktijkcentrum heeft 40 hectare grasland beschikbaar direct achter de nieuwe stal om de dieren uit de Weidestal te weiden. Indien nodig kunnen bijproducten worden gevoerd die op het akkerbouwbedrijf van het centrum worden geteeld.

“We zullen kiezen voor een koe die efficiënt met gras omgaat. Niet te grote koeien dus met veel inhoud. Belangrijk is ook dat we een voorjaarsafkalvende veestapel willen. Er zal dus een koppel koeien moeten worden aangekocht om aan deze wensen te voldoen”, aldus Ton Kempenaar, directeur Aeres Praktijkcentrum Dronten.

De melkstal in de Weidestal wordt een 2x14-stands swingover van SAC

met IDC en de Uniflow 4S-melkklauw, die is ontwikkeld voor zijaan-zijstallen. De IDC is een compacte unit op de melkplaats die dertien functies in een unit combineert. De IDC wordt boven op de swingoverarm gemonteerd en meet onder andere de melkgift, de temperatuur en de geleidbaarheid. Het kastje slaat alarm als één van de gemeten waarden niet juist is. Mastitis kan hierdoor vroegtijdig worden opgespoord.

De bouw van de Weidestal en de plaatsing van de SAC-melkstal zijn de directe aanleiding voor een samenwerkingsverband tussen Aeres Praktijkcentrum Dronten en SAC. Deze samenwerking is gebaseerd op het delen van praktijkkennis in diverse onderwijsvormen en het doen van praktijkonderzoek.

‘Stal voor tienduizend studenten’

De Weidestal is een combinatie van onderwijs, onderzoek en trainingen. Hij is duurder en niet vergelijkbaar met gangbare stallen. Innovatiemanager Katrien van den Brink van Aeres Praktijkcentrum Dronten kan dat uitleggen.

Waarom zet Aeres in op het *pure grazing*-idee terwijl 99,9 procent van de melkveehouders daar juist niet mee werkt?

“We willen diversiteit aanbieden voor ondernemers, studenten en het bedrijfsleven. Uit de praktijkkennis die hier wordt opgedaan, kunnen zij allen facetten halen om weloverwogen keuzes te kunnen maken in het eigen management. De diversiteit dient als gefundeerde basis voor ondernemers en toekomstige ondernemers. Agnes van de Pol, de lector weidegang op CAH Vilentum in Dronten, faciliteert het onderzoek op het gebied van weidegang. Door onze manier van weiden kan zij het onderwijs nieuwe inzichten geven.”

Wat zijn de meerkosten ten opzichte van een gangbare stal?

“Er is geen exacte prijs voor de Weidestal te geven. De bouw is namelijk een onderdeel van de vernieuwingen op het praktijkcentrum. De Weidestal is natuurlijk duurder dan een gang-

INTERVIEW
Katrien van den Brink

De Weidestal vormt volgens innovatiemanager Katrien van den Brink geen concurrentie met de Dairy Campus in Leeuwarden en het Dairy Training Centre in Oenkerk. “Ze versterken elkaar juist.”

bare doordat hij innovatief is en meerdere doelen heeft: naast voor het produceren van melk dient hij het onderwijs, onderzoek en trainingen. Ook architectonisch onderscheidt hij zich om zo ook in het landschap te passen en maatschappelijke acceptatie te krijgen.”

Hoe gaat Aeres dit terugverdienen?

“Deze stal heeft niet als functie dat een veehouder een exacte kopie ervan maakt, want dat is veel te complex. Voor de functies onderwijs, onderzoek en trainingen ontvangen wij inkomsten. Uiteraard zijn er ook de inkomsten van de melkproductie in de Weidestal en de Flevolandstal.”

Gaat u de concurrentie aan met de

Dairy Campus in Leeuwarden en het Dairy Training Centre in Oenkerk?

“Zie het meer als een versterking. Het praktijkcentrum richt zich op het midden van het land met ongeveer tienduizend studenten. Het grote verschil is dat de Dairy Campus fundamenteel onderzoek uitvoert en wij ons richten op praktijkonderzoek. Om het kort te omschrijven is het een combinatie van de student en de praktijk. Onderzoek vindt altijd plaats in samenwerking met CAH Vilentum. Er is natuurlijk wel eens overlap met de Dairy Campus, maar er is goede afstemming om deze zoveel mogelijk te voorkomen.”

Hoe gaat Aeres werken aan het sluiten van kringlopen?

“Bij het woord kringlopen wordt vaak alleen gedacht aan de Kringloopwijzer. In onze bedrijfsvoering zullen wij hier verder in gaan. We hebben onder andere het moerasdak dat erfafspoelwater moet zuiveren en zonnepanelen die zonlicht omzetten in elektriciteit. Door middel van dergelijke oplossingen willen we zelfvoorzienend zijn en kringlopen sluiten. Echter, het moet wel praktisch haalbaar zijn.

Hoe aan de mineralenkringloop zal worden gewerkt, moet nog worden bepaald.”

Katrien van den Brink: “Het centrum is het een combinatie van de student en de praktijk.”

Foto Ton Kastermans